

: bosnisk/kroatisk/serbisk
Informasjon til asylsøkere i Norge

INFORMACIJE

TRAŽIOCIMA AZILA U NORVEŠKOJ

Ovu brošuru je sastavila Norveška organizacija za lica koja traže azil (NOAS). NOAS je nevladina organizacija za ljudska prava koja se bavi pružanjem informacija i pravne pomoći tražiocima azila.

Ova brošura sadrži važne informacije za azilante koji traže zaštitu u Norveškoj.

OVDE MOŽETE SAZNATI VIŠE O SLEDEĆEM:

- Ko ima pravo na zaštitu?
- Ko može da dobije dozvolu boravka u Norveškoj na osnovu humanitarnih razloga?
- Koja država je nadležna za rešavanje vašeg zahteva za azil?
- Ko će rešavati vaš zahtev za azil u Norveškoj?
- Šta se dešava nakon što ste predali zahtev za azil?
- Važni saveti u vezi sa intervjuom o azilu
- Vaše obaveze i prava kao tražioca azila
- Sve vaše informacije će se čuvati kao poverljive

1. KO IMA PRAVO NA ZAŠTITU?

Imate pravo na zaštitu, tj. na azil, ako ste izloženi opasnosti da budete ubijeni, mučeni ili ako ste izloženi drugim ozbiljnim opasnostima u slučaju da se vratite u svoju domovinu. U slučaju da možete dobiti zaštitu od nadležnih vlasti u Vašoj domovini, ili ako ste u mogućnosti da pređete u neku sigurnu oblast u Vašoj domovini, pod normalnim okolnostima nemate pravo na zaštitu u Norveškoj.

Norveška je obavezna da se pridržava međunarodnih sporazuma o licima koja imaju pravo na zaštitu.

2. KO MOŽE DA DOBIJE DOZVOLU BORAVKA NA OSNOVU HUMANITARNIH RAZLOGA?

Ako nemate pravo da tražite zaštitu, norveške vlasti će proceniti da li zadovoljavate uslove da dobijete dozvolu boravka na osnovu jakih humanitarnih razloga ili na osnovu određene veze sa Norveškom. U tom slučaju imate pravo na boravak iz humanitarnih razloga.

Da biste mogli da dobijete ovaj tip dozvole boravka, obično morate imati pasoš. Ako niste priložili pasoš uz zahtev, Vaš zahtev može biti odbijen ili možete dobiti ograničenu dozvolu boravka koja ne dozvoljava stalan boravak, niti da Vam se porodica pridruži.

3. KOJA JE DRŽAVA NADLEŽNA ZA REŠAVANJE VAŠEG ZAHTEVA ZA AZIL?

Ne obrađuju se svi zahtevi za azil u Norveškoj. Dablinski sporazum je saradnja između evropskih zemalja koja obezbeđuje da tražioci azila mogu da pokrenu proceduru samo u jednoj državi od član sporazuma.

Vaš zahtev može biti obrađen u nekoj drugoj državi Dablinskog sporazuma ako:

- su vam uzeli otiske prstiju u toj državi
- ste predali zahtev za azil
- imate vizu ili dozvolu za boravak
- imate nekoga iz uže porodice u toj državi

Norveškim vlastima je najčešće potrebno od dva do šest meseci da ispitaju i odluče da li će Vas premestiti u drugu državu.

U slučaju da su Vam potrebne dalje informacije, možete tražiti od NOAS-a posebnu brošuru o Dablinskom sporazumu.

4. KO ĆE REŠAVATI VAŠ ZAHTEV ZA AZIL U NORVEŠKOJ?

Norveška uprava za strance (UDI) je deo norveške vlade. Osoblje uprave će Vas intervjuisati i odlučiti da li možete da ostanete u Norveškoj. UDI vrši pažljivu procenu svakog zahteva i odnosi se prema svakom od njih na osnovu individualne valjanosti.

5. ŠTA SE DEŠAVA NAKON ŠTO STE PREDALI ZAHTEV ZA AZIL?

Treba da se prijavite kod policije kao azilant

Policija će Vas fotografisati i uzeće Vam otiske prstiju. Pitaće vas o Vašem identitetu i o načinu na koji ste stigli u Norvešku. UDI će Vas pitati za razlog zbog koga tražite zaštitu. Ako imate lična dokumenta pri sebi, moraćete da ih pokažete tokom registracije.

Premestiće Vas u tranzitno prihvatilište

Nakon registracije prevesće Vas u prihvatilište. Ostaćete tu nekoliko dana pre nego što Vas premeste u drugo privremeno ili stalno prihvatilište. Osoblje u prihvatilištu dace Vam više informacija o Vašim obavezama i pravima.

Imaćete lekarski pregled da se utvrdi da li bolujete od tuberkuloze

Tokom Vaših prvih dana u prihvatilištu, imaćete lekarski pregled da se utvrdi da li bolujete od tuberkuloze. Pregled je obavezan za svakoga. Ako bolujete od neke ozbiljne bolesti koja zahteva urgentno lečenje, dužni ste da obavestite lekara.

Dobićete informacije i uputstva od NOAS-a

Tokom Vaših prvih dana u prihvatilištu, dobićete informacije od NOAS-a. NOAS je nevladina organizacija za ljudska prava koja zastupa prava azilantata u Norveškoj. Zadatak NOAS-a u prihvatilištu je davanje informacija i uputstava azilantima. Biće Vam prikazan dokumentarni film o proceduri traženja azila i imaćete razgovor sa nekim od osoblja NOAS-a. Cilj ovog razgovora je da Vas pripremi za intervju sa UDI. Važno je da iskoristite ovaj razgovor i pitate sve što imate o zahtevu za zaštitu. Razgovor će se održati na jeziku koji dobro govorite.

Ako znate da ćete verovatno biti premešteni u neku drugu evropsku državu u skladu sa Dablinskim sporazumom, važno je da spomenete ovu informaciju kako biste dobili odgovarajuća uputstva.

Celokupno osoblje NOAS-a u obavezi je da se odnosi prema vašem razgovoru kao poverljivom.

Imaćete intervju sa UDI

Intervju o azilu je najznačajnija prilika da objasnite zašto ste podneli zahtev za zaštitu. Intervju o azilu obično traje nekoliko sati. Objasnite konkretno i detaljno svoja iskustva i od čega biste se plašili da morate da se vratite u svoju domovinu. Imaćete prevodioca tokom intervjuja. Prevodilac je neutralan i odnosiće se prema svemu kao poverljivom. Ako imate bilo kakve probleme sa razumevanjem onoga što je rečeno, odmah obavestite svog sagovornika. Na kraju intervjuja o azilu potpisaćete izveštaj o svemu o čemu je bilo reči tokom intervjuja. Prevodilac će Vam pročitati izveštaj. Ako želite da se bilo šta izmeni u izveštaju, morate to da spomenete pre nego što potpišete.

Premestiće Vas u stalno prihvatilište gde ćete da živite dok budete čekali odgovor od UDI

Smeštaj u prihvatilištu je besplatan. Ako želite, možete da živite privatno dok čekate odgovor od UDI. U tom slučaju, međutim, nećete dobiti nikakvu finansijsku podršku. Ako se preselite, morate obavestiti prihvatilište, koje će registrovati vašu novu adresu. Važno je da Vam je adresa registrovana, pošto će samo tako stići do Vas odgovor UDI.

Nove informacije

Ako nakon intervjuja dobijete nove informacije koje su važne za Vaš zahtev, odmah obavestite UDI o tome. Objasnite zašto niste spomenuli te informacije ranije. Osoblje u prihvatilištu Vam može pomoći u tome.

Čekate odgovor od UDI

UDI je potrebno od nekoliko nedelja do više od godinu dana da obradi Vaš zahtev za azil. Ako je potrebno duže vreme, to može biti zbog toga što UDI mora da ispita da li su tačne informacije koje ste dali. Može takođe biti zbog toga što UDI ispituje situaciju u Vašoj domovini, ili što mnogo ljudi čeka na odgovor od UDI.

Dobićete odgovor od UDI: Dozvola za boravak ili odbijen zahtev

Dozvola za boravak

Ako dobijete dozvolu za boravak, biće Vam ponuđen smeštaj u jednoj od lokalnih opština. Dobićete više informacija u prihvatilištu.

Odbijen zahtev

Ako Vam je zahtev odbijen, imate pravo da podnesete žalbu. Dobićete određen broj sati pravne pomoći (obično pet) da sastavite žalbu. Žalbu morate da podnesete u roku od tri nedelje. Obično možete da ostanete u Norveškoj dok Vam se žalba obrađuje, osim u slučaju ako UDI smatra da Vam je zahtev u potpunosti neosnovan.

Norveški imigracioni odbor za žalbe (UNE)

Žalba se šalje UNE. UNE može da Vas pozove na razgovor ili da traži od Vas dodatne informacije.

Ako Vam je zahtev odbijen, biće Vam naloženo da se vratite u svoju domovinu

U tom slučaju morate da se vratite u roku koji Vam policija naloži, obično dve nedelje. Nakon što istekne taj rok, nećete više imati pravo da boravite u Norveškoj.

Ako Vam je zahtev neopozivo odbijen, tj. ako UNE konačno odbije zahtev, možete se odlučiti ili da se dobrovoljno vratite uz pomoć Međunarodne organizacije za migracije (IOM), ili da Vam se predmet uputi policiji i da budete prisilno transportovani (prisilni odlazak).

Dobrovoljni povratak uz pomoć IOM

Norveške vlasti će da Vam pomognu da se dobrovoljno vratite u svoju domovinu. Dobrovoljni povratak znači da ćete saradivati sa norveškim vlastima i dati saglasnost u programu povratka iz Norveške pod nazivom -Dobrovoljno podržavan program povratka (VARP).

VARP je saradnja između UDI i IOM, koji će Vam pomoći u povratku. Ako se vratite dobrovoljno, norveška Vlada Vam plaća troškove.

Svi bez dozvole za boravak se mogu prijaviti za dobrovoljni povratak. Ako Vam je zahtev za azil odbijen, imate ograničeno vreme na raspolaganju da napustite Norvešku. Ako želite da se vratite dobrovoljno, morate da se prijavite kod IOM-a ubrzo nakon što Vam je zahtev za azil odbijen. Ako Vam prihvate zahtev za dobrovoljni povratak, IOM će Vam dati uputstva i pomoći će u pribavljanju putnih isprava i avionskih karata. Da biste mogli da se

vratite uz pomoć IOM-a, morate imati važeći pasoš ili neku drugu putnu ispravu izdatu od strane vlasti u Vašoj domovini. Ukoliko nemate važeći pasoš ili putnu ispravu, IOM će Vam pomoći kontaktiranjem najbliže ambasade/konzulata. Ako želite, IOM Vam takođe može pomoći tokom putovanja i pri povratku u Vašu domovinu.

Dalje informacije o dobrovoljnom povratku i pomoći možete dobiti nakon što popunite obrazac za prijavu, koji možete naći u prihvatilištu, u regionalnim centrima UDI, i u IOM.

Prisilni odlazak

Ukoliko se ne vratite u svoju domovinu pošto Vam je zahtev konačno odbijen, Vaš predmet se upućuje policiji nakon isteka roka za odlazak.

Troškove prisilnog odlaska moraćete da snosite sami. Ako niste u mogućnosti da platite avionsku kartu, norveška vlada će platiti umesto Vas, ali ćete biti obavezni da vratite dug. Ako ne pokrijete troškove prisilnog odlaska, kasnije može da Vam se odbije zahtev za vizu i ulazak u Norvešku i druge evropske države.

Ako prekršite zakon

Ako prekršite zakon, Vaš zahtev za azil će se rešiti veoma brzo, što znači da Vam može biti naloženo da napustite Norvešku. Ako počinite krivično delo, takođe možete biti proterani iz Norveške, što znači da kasnije nećete moći da uđete u Norvešku ili većinu evropskih zemalja.

6. VAŽNI SAVETI U VEZI SA INTERVJUOM O AZILU

- Objasnite detaljno i detaljno zašto ste morali da napustite svoju domovinu i šta Vam pretilo ako se vratite.
- Usredsredite se na svoja iskustva i na to, šta će Vam se desiti ako budete morali da se vratite.
- Budite što je moguće jasniji.
- Ako uz sebe imate decu mlađu od 18 godina, objasnite njihovu situaciju i koja su njihova iskustva.
- Tražite od ispitivača da Vam objasni sve što Vam nije jasno.
- Ako imate dokumenta koja su relevantna za Vaš zahtev za azil, ponesite ih sa sobom na intervju.
- Govorite istinu. Ako kažete neku neistinu, zahtev Vam može biti odbijen. Takođe možete biti proterani iz Norveške, što znači da kasnije nećete moći da uđete u Norvešku ili većinu evropskih zemalja.

Traženje azila za žene

Žene mogu biti izložene drugim vrstama progona od onih kojima su muškarci izloženi. Ponekad je teško govoriti o njima, naročito u prisustvu muškaraca. Ako želite, možete imati razgovor sa ženskim osobljem NOAS-a. Ako se odlučite na ovo, obavestite NOAS što je moguće ranije nakon što ste pogledali dokumentarni film. Takođe možete tražiti ženskog ispitivača i ženskog prevodioca tokom intervju sa UDI. Ovo možete spomenuti kad budete imali razgovor sa NOAS.

Da li imate uz sebe decu mlađu od 18 godina?

Situacija deteta je važna u procesu odlučivanja o Vašem zahtevu za azil. UDI želi da ispita da li dete ima svoju osnovu za traženje azila, kao i da vidi kako dete gleda na svoju životnu situaciju. Važno je da spomenete ovo UDI tokom intervju.

UDI intervjuje decu stariju od 7 godina. Važno je da dete dobije priliku da svojim rečima ispriča svoja iskustva. Ponekad deca doživljavaju probleme intenzivnije od odraslih. UDI nikad ne intervjuje decu osim ako dete želi da bude intervjuisano.

7. VAŠE OBAVEZE I PRAVA KAO TRAŽIOCA AZILA

Imate obavezu da pomognete u utvrđivanju Vašeg identiteta

Važno je da norveške vlasti znaju ko ste. Stoga je važno da pokažete dokumente koje mogu da potvrde Vaš identitet. Ako ste u svojoj domovini izloženi progona, norveške vlasti neće tražiti od Vas da stupite u kontakt sa vlastima u Vašoj domovini kako biste tražili lična dokumenta.

Ako norveške vlasti posumnjaju u Vaš identitet, možete rizikovati:

- da Vam neće verovati
- da ćete imati manje šanse da dobijete dozvolu za boravak
- da izgubite prava koja biste inače dobili
- da dobijete ograničenu dozvolu za boravak

Imate obavezu da date tačne informacije

Kao tražilac azila, morate objasniti zašto tražite zaštitu. Stoga morate maksimalno sarađivati i priložiti potrebne dokumente.

Bez obzira na to šta ste čuli pre nego što ste predali zahtev za zaštitu, važno je da date tačna objašnjenja norveškim vlastima o Vašem zahtevu. Činite krivični prekršaj ako date netačne informacije. Zbog toga možete biti proterani iz Norveške.

Imate pravo na zaposlenje dok ste u fazi traženja azila

Možete dobiti radnu dozvolu dok čekate da Vam se zahtev za azil obradi, ako možete da dokažete svoj identitet i ako Vam predmet ne spada pod Dablinski sporazum. Radna dozvola se izdaje na šest meseci, ali može da se obnovi.

Imate pravo na lekarsku pomoć

Imate pravo na lekarsku pomoć koja Vam je potrebna dok čekate da Vam se zahtev za azil obradi. Lekarska pomoć za decu mlađu od 12 godina je besplatna. U Norveškoj obično svi moraju da plate doprinos za lekarsku pomoć. Ako Vam je potrebna pomoć psihologa, možete tražiti od UDI da Vam plati troškove. Za dalje informacije obratite se osoblju prihvatilišta. Ako imate neke ozbiljne zdravstvene probleme, obavestite UDI.

Možete povući zahtev za azil

Svoj zahtev za azil možete povući bilo kad. U tom slučaju možete dobiti pomoć od IOM-a da se vratite u svoju domovinu.

8. SVE VAŠE INFORMACIJE ĆE SE ČUVATI KAO POVERLJIVE

Policija, UDI, UNE, prevodioci, advokati, zdravstveno osoblje i NOAS imaju obavezu da čuvaju sve Vaše informacije kao poverljive. To znači da ne mogu da izdaju informacije o Vašem zahtevu vlastima u Vašoj domovini. Slično tome, ne mogu da daju izveštaj o tome šta ste rekli nikome ko nije upućen u Vaš zahtev za azil. Prekršaj ove obaveze predstavlja krivično delo. Zbog toga ne treba da se plašite da detaljno objasnite zašto Vam je potrebna zaštita.

ADRESE

IMIGRACIONA POLICIJSKA JEDINICA (POLITIETS UTLENDINGSENHET)

Policija vrši registraciju novodospelih tražioca azila.

Policija takođe prisilno vraća kući sve one tražioce azila, koji odbiju da se dobrovoljno vrate nakon što im je zahtev za azil odbijen.

Poštanska adresa: Postboks 8102 Dep., NO-0032 Oslo, Norveška

Adresa za ličnu posetu: Christian Krohgs gate 32, 0186 Oslo

Tel.: +47 22 34 24 00, Fax: +47 22 34 24 80

E-mail: pu@politiet.no

NORVEŠKA UPRAVA ZA STRANCE (UDI)

je vladina institucija čije dužnosti uključuju obradu zahteva o azilu, zahteva o vizama i državljanstvu, i spajanje porodice.

UDI je takođe odgovorna za prihvatilišta.

Poštanska adresa: Postboks 8108 Dep., NO-0032 Oslo, Norveška

Adresa za ličnu posetu: Hausmannsgt. 21, 0182 Oslo

Tel.: +47 23 35 15 00, Fax: +47 23 35 15 01

Vebsajt: www.udi.no, E-mail: ots@udi.no

MEĐUNARODNA ORGANIZACIJA ZA MIGRACIJE (IOM)

Informacije o dobrovoljno podržavanom povratku

Poštanska adresa: Postboks 8927 Youngstorget, NO-0028 Oslo, Norveška

Adresa za ličnu posetu: Storgata 10a, 2. sprat, 0155 Oslo

Tel.: +47 23 10 53 20, Fax: +47 23 10 53 21

E-mail: osloreturn@iom.int

Radno vreme: Radnim danom: 10:00 – 15:00, Vikendom: Zatvoreno

NORVEŠKI IMIGRACIONI ODBOR ZA ŽALBE (UTLENDINGSNEMNDA – UNE)

je polu-sudsko administrativno telo koje obrađuje žalbe u vezi sa odbijenim zahtevima od strane UDI.

Poštanska adresa: Postboks 8165 Dep., NO-0034 Oslo, Norveška
Adresa za ličnu posetu: Stenersgt. 1B/C, 0050 Oslo
Tel.: +47 21 08 50 00, Fax: +47 21 08 50 01
Vebsajt: www.une.no, E-mail: postmottak@une.no

NORVEŠKI CRVENI KRST (NORGES RØDE KORS)

pruža usluge traganja, pomoć u spajanju članova porodica koji su odvojeni zbog rata, konflikata ili katastrofa.

Crveni krst ne izdaje informacije o Vama UDI-u ili drugim organizacijama. Usluga je besplatna.

Poštanska adresa: Postboks 1 Grønland, NO-0133 Oslo, Norveška
Adresa za ličnu posetu: Hausmannsgt. 7, 0186 Oslo
Tel.: +47 22 05 40 00
Vebsajt: www.rodekors.no, E-mail: tracing@redcross.no

NOAS je nevladina organizacija za ljudska prava koja se bavi pružanjem informacija i pravne pomoći tražiocima azila.

Ova brošura sadrži važne informacije za azilante koji traže zaštitu u Norveškoj.

Norveška organizacija za lica koja traže azil (NOAS)

Fizička adresa: Torggata 22, 0183 Oslo, Norveška

Poštanska adresa: PO Box 8893 Youngstorget, NO-0028 Oslo, Norway

Tel.: +47 22 36 56 60, Fax: +47 22 36 56 61

Internet: www.noas.org, Email: noas@noas.org